

Spis treści

I. WSTĘP.....	3
II. ANALIZA	5
2.1. Ogólna charakterystyka gminy.....	5
2.2. Aktualny stan gospodarki odpadami.....	6
2.2.1. Organizacja systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Lubasz.....	6
2.2.2. Ilość, rodzaje i źródła powstawania odpadów.....	7
2.2.3. Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.....	10
2.2.4. Problemy w gospodarce odpadami na terenie Gminy Lubasz.....	11
III. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	13
IV. CELE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY LUBASZ.....	14
4.1. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010.....	14
4.2. Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2019.....	15
4.3. Aktualizacja Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego.....	18
4.4. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Lubasz na lata 2007- 2013.....	18
4.5. Cele w zakresie gospodarki odpadami dla Gminy Lubasz na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015.....	19
V. KONCEPCJA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE GMINY LUBASZ.....	21
5.1. Założenia wynikające z dokumentów wyższego rzędu.....	21
5.2. System zbierania odpadów komunalnych.....	22
5.3. System odzysku i unieszkodliwiania odpadów.....	25
5.3.1. Odzysk odpadów.....	25
5.3.2. Unieszkodliwianie odpadów.....	26
5.4. Harmonogram działań.....	27
5.5. Koszty systemu gospodarki odpadami.....	32
5.5.1. System zbierania odpadów.....	32
5.5.2. System odzysku i unieszkodliwiania odpadów.....	32
VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA SŁUŻĄCE OSIĄGNIĘCIU ZAŁOŻONYCH CELÓW.....	33
6.1. Budżet Gminy Lubasz.....	33
6.2. Wydatki na ochronę środowiska w latach 2004- 2008.....	34
6.2.1. Wydatki na ochronę środowiska z budżetu gminy.....	34
6.2.2. Wydatki na ochronę środowiska z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	34
6.3. Źródła zewnętrznych środków – możliwości uzyskania dofinansowania.....	35
6.3.1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.....	35
6.3.2. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013.....	36

6.3.3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013.....	37
6.3.4. Szwajcarsko - Polski Programu Współpracy.....	38
VII. SYSTEM MONITORINGU I OCENY REALIZACJI CELÓW OKREŚLONYCH W PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	40
VIII. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO NATURALNE.....	42
IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	43
WYKORZYSTANE MATERIAŁY:.....	46

Spis tabel

Tab. 1. Zmiany liczby ludności Gminy Lubasz w latach 2001 – 2006 (stan na 31 grudnia 2006 wg banku danych regionalnych GUS).....	5
Tab. 2. Liczba ludności Gminy Lubasz w podziale wg sposobu ogrzewania mieszkań.....	6
Tab. 3. Ilość odpadów surowcowych zebranych selektywnie na terenie Gminy Lubasz [Mg].....	8
Tab. 4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców Gminy Lubasz w podziale na poszczególne frakcje.....	9
Tab. 5. Prognoza ilości odpadów w latach 2007-2015 na terenie Gminy Lubasz z podziałem na frakcje w [Mg].....	13
Tab. 6. Prognoza kosztów wprowadzania proponowanego systemu zbierania odpadów komunalnych na terenie Gminy Lubasz.....	32
Tab. 8. Budżety Gminy Lubasz w latach 2004-2007 wraz z planem na 2008 rok w zł.....	33
Tab. 9. Struktura wydatków na ochronę środowiska z budżetu Gminy Lubasz w latach 2004-2007 wraz z planem na 2008 rok w zł.....	34
Tab.10. Struktura Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gminie Lubasz w latach 2004-2007 wraz z planem na 2008 rok [zł].....	35
Tab. 11. Wskaźniki realizacji planu gospodarki odpadami dla Gminy Lubasz.....	40

I. WSTĘP

Obowiązek sporządzania planów gospodarki odpadami został nałożony na gminy w art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach* (Dz. U. 2007 nr 39 poz. 251 ze zm.). Na podstawie punktu 14 artykułu plany podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Zgodnie z art. 15, pkt. 7a ustawy „gminny plan gospodarki odpadami obejmuje odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy oraz przywożone na jej obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych”. Szczegółowy zakres planu gminnego został doprecyzowany w par. 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. *w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami* (Dz. U. Nr 66, poz.620 ze zm.). Wg niego gminny plan gospodarki odpadami powinien zawierać:

- aktualny stan gospodarki odpadami, w tym:
 - rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów,
 - rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
 - rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
 - istniejące systemy zbierania odpadów,
 - rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobową instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - identyfikację problemów w zakresie gospodarowania odpadami,
 - uwzględniające podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan gospodarki odpadami, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami;
- prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych;
- cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia;
- działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
 - działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
 - działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów;
- rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację;
- sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,

z uwzględnieniem harmonogramu uruchamiania środków finansowych i ich źródeł;

- system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

II. ANALIZA

2.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Lubasz położona jest w północnej części województwa wielkopolskiego i wchodzi w skład powiatu czarnkowsko- trzcianeckiego. Od zachodu graniczy z Gminą Wieleń, od północy – Gminą Czarnków, od wschodu – Gminą Połajewo (wszystkie należące do powiatu czarnkowsko- trzcianeckiego), od południa natomiast z dwiema gminami powiatu szamotulskiego – Obrzycko i Wronki.

Gminę tworzy 15 sołectw, a jej siedziba znajduje się w Lubaszu. Powierzchnia gminy wynosi 16 762 ha (168 km²).

Sieć komunikacyjną w granicach gminy tworzą: drogi wojewódzkie: nr 182 Międzychód- Wronki- Piotrowo- Czarnków- Ujście, nr 153 Siedlisko- Runowo- Gajewo- Ciszkowo- Goraj- Lubasz i nr 140 Wronki- Jasionna- Krucz- Ciszkowo o łącznej długości 28,3 km, drogi powiatowe o łącznej długości 33,4 km i drogi gminne o łącznej długości 51,5km.

Pod względem zajmowanej powierzchni największy udział mają lasy (47%), następnie użytki rolne (46,3%) z dominującymi gruntami rolnymi (38,8%), przy niewielkim udziale sadów (0,8%) i łąk i pastwisk (oba po 3,9%); nieużytki zajmują ok. 6,6%.

Gmina jest typowym obszarem rolniczym. Na jej terenie działają 953 gospodarstwa rolne, z czego gospodarstwa indywidualne to ponad 99%. Gospodarstwa indywidualne do 1 ha użytków rolnych stanowią ok. 35%, do 5 ha - 34%, do 10 ha – 9%, do 50 ha- 19%, a powyżej 50 ha – ok. 3%. Główne uprawy to mieszanki zbożowe, żyto i pszenżyto ozime oraz pszenica ozima (wg danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 roku). Jeśli chodzi o hodowlę zwierząt dominuje trzoda chlewna, następnie bydło i drób.

Na 587 podmiotów gospodarczych (wg bazy danych regionalnych GUS zarejestrowane w rejestrze REGON na koniec 2006 rok) ponad 97% należało do sektora prywatnego, będąc w większości (ponad 87%) działalnością osób fizycznych, 5% stanowiły spółki, a pozostałe to spółdzielnie i stowarzyszenia. Sektor publiczny reprezentują podmioty należące do gminy.

Obszar gminy zamieszkuje 7083 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2007 wg danych Urzędu Gminy), z których większość stanowią mężczyźni (ponad 50%). Liczba ludności gminy w ostatnich 7 latach uległa znacznemu wzrostowi tj. o 322 osoby (4,8%). Jest to związane m. in. z osiedlaniem się części mieszkańców pobliskiego Czarnkowa na terenie gminy.

Tab. 1. Zmiany liczby ludności Gminy Lubasz w latach 2001 – 2006 (stan na 31 grudnia 2006 wg banku danych regionalnych GUS)

		2001	2002	2003	2004	2005	2006
ogółem	osoba	6.761	6.780	6.867	6.910	6.998	7.032
mężczyźni	osoba	3.403	3.411	3.449	3.481	3.527	3.552
kobiety	osoba	3.358	3.369	3.418	3.429	3.471	3.480

Podział ludności wg sposobu ogrzewania przedstawia poniższa tabela.

Tab. 2. Liczba ludności Gminy Lubasz w podziale wg sposobu ogrzewania mieszkań

Rodzaj ogrzewania	CO zbiorowe	CO indywidualne	piece	razem
Liczba mieszkańców w 2007	594	4615	1874	7083

Zgodnie z definicją GUS ogrzewanie zbiorowe dotyczy mieszkań ogrzewanych z centralnego źródła jego wytwarzania tj. elektrociepłowni, ciepłowni, kotłowni osiedlowej lub kotłowni lokalnej w budynku wielomieszkaniowym. Pozostałe instalacje CO to mieszkania, do których ciepło doprowadzane jest z własnej kotłowni w budynku indywidualnym. Ponieważ na terenie gminy nie ma mieszkań ogrzewanych gazem (wg danych GUS), zakłada się, że instalacje indywidualne zasilane są węglem kamiennym.

2.2. Aktualny stan gospodarki odpadami

2.2.1. Organizacja systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Lubasz.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym gospodarkę odpadami na terenie gminy jest *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Lubasz*, przyjęty uchwałą Nr XXIV/318/06 z 23 lutego 2006. Zgodnie z zapisami *Regulaminu* odpady komunalne wytwarzane na terenie gminy Lubasz powinny być gromadzone przez mieszkańców w sposób selektywny, tak aby możliwe było wydzielenie: szkła bezbarwnego, szkła kolorowego, papieru, butelek PET, odpadów biodegradowalnych, żużla i popiołu, zużytych baterii oraz przeterminowanych leków. Zużyte baterie oraz przeterminowane leki zbierane są w wyznaczonych punktach na terenie gminy, natomiast pozostałe odpady – na terenie posesji wytwórcy. Odpady opakowaniowe powinny być gromadzone w pojemnikach, odpowiadających wymogom, wynikających z Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi (Dz. U. Nr 219, poz.1858 ze zm.). Zebrane odpady zmieszane i opakowaniowe odbierane powinny być z częstotliwością co najmniej raz na miesiąc, natomiast zgromadzone popioły i żużle – raz na kwartał. Odpady wielkogabarytowe odbierane powinny być selektywnie raz na kwartał zgodnie z harmonogramem ustalonym przez dany podmiot zbierający odpady.

Na podstawie *Regulaminu* Wójt Gminy Lubasz wprowadził Zarządzenie Nr 37/207 z 15 października 2007 w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Lubasz oraz posiadacz takiego zezwolenia. Na terenie gminy 3 podmioty

posiadają stosowne zezwolenie:

1. Gminny Ośrodek Wypoczynku i Gospodarki Komunalnej, ul. Kościelna 4, 67 – 720 Lubasz.
2. Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o., ul. Browarna 6, 64 – 700 Czarnków.
3. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe AGA, Barbara Fąferek, ul. Chodzieska 7, 64 – 700 Czarnków.

Wójt Gminy Lubasz wydał także decyzję w sprawie ustalenia stawek opłat za korzystanie z usług polegających na składowaniu odpadów na terenie Gminnego Składowiska Odpadów Stałych (zarządzenie Nr 49/07 z 3 grudnia 2007), wg którego opłata za składowanie odpadów zmieszanych (rodzaj 20 03 01) wynosi 80 zł netto, a za odpady biodegradowalne – 75 zł netto.

Zbieranie odpadów (poza odpadami komunalnymi) na terenie gminy na podstawie wydanych przez Starostę Czarnkowsko- Trzcianieckiego zezwoleń prowadzą dwa podmioty:

- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe AGA, Barbara Fąferek, ul. Chodzieska 7, 64-700 Czarnków:
 - 15 01 01 opakowania z papieru i tektury,
 - 15 01 02 opakowania z tworzyw sztucznych,
 - 15 01 07 opakowania ze szkła,
 - 17 04 05 żelazo i stal,
- Związek Harcerstwa Polskiego, Organizacja Pożytku Publicznego, Chorągiew Wielkopolska, Komenda Hufca im. Ppor. Emilii Gierczak, Broniewskiego 7, 64-980 Trzcianka:
 - 15 01 01 opakowania z papieru i tektury,
 - 19 12 01 papier i tektura,
 - 20 01 01 papier i tektura.

Odpady zbierane są z rozdziałem na odpady zmieszane oraz surowcowe. Na terenie gminy rozstawionych jest łącznie:

- odpady zmieszane:
 - 1426 pojemników o pojemności 120 i 240 l w zabudowie jednorodzinnej,
 - 32 pojemniki o pojemności 1100 l w zabudowie wielorodzinnej;
- odpady surowcowe:
 - 59 pojemników na szkło,
 - 6 pojemników na makulaturę,
 - 71 pojemników na tworzywa sztuczne.

2.2.2. Ilość, rodzaje i źródła powstawania odpadów

Przyjmując za aktualizacją Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami (WPGO) wskaźnik wytwarzania odpadów przez mieszkańców terenów wiejskich dla 2006 roku w wysokości 217,5 kg szacuje się, że mieszkańcy Gminy Lubasz wytworzyli łącznie ok. 1540 Mg odpadów komunalnych. Ocenia się, że zorganizowanym systemem zbierania odpadów objętych jest ok. 100 % mieszkańców. Prowadzone na terenie gminy kontrole zawierania umów na odbiór odpadów skutkują stopniowym uszczelnianiem systemu. W związku z atrakcyjnością turystyczną gminy odwiedziło ją w 2006 roku

(za bazą danych regionalnych GUS) ponad 1200 osób, którym udzielono łącznie ok. 2,9 tys. noclegów. Zakładając, że - przy sezonie 3 miesięcznym - turysta produkuje 90 kg/rok, wytworzyli oni na terenie Gminy Lubasz 108 Mg odpadów. Zwiększają one ogólną masę odpadów, które zostały unieszkodliwione na składowisku w m. Sławienko. Łącznie na terenie gminy powstaje zatem 1648 Mg odpadów komunalnych.

Część odpadów komunalnych zbieranych jest selektywnie. Poniżej przedstawiono efekty selektywnego zbierania odpadów surowcowych na terenie Gminy Lubasz. Wszystkie zebrane odpady surowcowe zostały przekazane do odzysku innym podmiotom.

Tab. 3. Ilość odpadów surowcowych zebranych selektywnie na terenie Gminy Lubasz [Mg]

Rodzaj odpadów	lata			
	2004	2005	2006	2007
PET	1830	4570	10250	7,58*
szkło	21500	31830	45525	37,17
razem	23330	36400	55775	44,75

*do odzysku oddano 4,25 Mg.

Wydzieleniu ze strumienia odpadów komunalnych podlegają także odpady niebezpieczne. Na terenie gminy w dwóch aptekach zbierane są przeterminowane leki, natomiast w szkołach prowadzone jest zbieranie baterii. W 2007 roku zebrano i przekazano do unieszkodliwienia 39 kg leków. Odpady weterynaryjne w postaci padłych zwierząt odbierane są z terenu gminy na mocy umowy podpisanej z firmą STRUGA S.A. z Rojewo. Odbiór dotyczy bydła, trzody, kóz i owiec.

Pozostałe odpady komunalne zostały unieszkodliwione na składowisku odpadów komunalnych w m. Sławienko.

Uwzględniając oszacowaną ilość odpadów, które mogą powstać na terenie Gminy Lubasz, oraz przyjęty za aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego średni skład morfologiczny niesegregowanych odpadów komunalnych na terenach wiejskich w województwie wielkopolskim w 2006 roku, poniżej określono skład morfologiczny odpadów komunalnych na terenie gminy (tabela poniżej).

Tab. 4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców Gminy Lubasz w podziale na poszczególne frakcje

Frakcja odpadów	Udział danej frakcji w ogólnej masie odpadów wytwarzanych na terenie gminy [%]	Masa wytwarzanych odpadów [Mg]
odpady kuchenne ulegające biodegradacji	17	280,16
odpady zielone	4	65,92
papier i tektura	15	247,20
opakowania wielomateriałowe	6	98,88
tworzywa sztuczne	13	214,24
szkło	8	131,84
metal	5	82,4
odzież, tekstylia	1	16,48
drewno	1	16,48
odpady niebezpieczne	1	16,48
odpady mineralne, w tym frakcja popiołowa	29	477,92
razem	100	1648,00
Wskaźnik wytwarzania odpadów	kg/M/r	232,67

Odpady biodegradowalne i z utrzymania terenów publicznych

Na terenie Gminy Lubasz funkcjonują 4 oczyszczalnie ścieków komunalnych: w Stajkowie, Miłkowie, Jędrzejewie i Kruczu, obsługiwane przez Gminny Zakład Usług Wodnych i Melioracyjnych w Czarnkowie z siedzibą w Brzeźnie. W wyniku działalności oczyszczalni w 2007 roku powstało łącznie 956,5 Mg osadów ściekowych (o uwodnieniu 98%), z czego 955Mg w oczyszczalni w Stajkowie, przyjmującej 98% ścieków sanitarnych z terenu gminy. Osady początkowo są magazynowane na poletkach osadowych na terenie każdej z oczyszczalni. Po tym okresie osady z Jędrzejewa trafiają do unieszkodliwiania na składowisko w m. Sławienko, natomiast osady ze Stajkowa są zagospodarowywane w sposób rolniczy i do rekultywacji terenu.

Z obowiązkiem utrzymania czystości i porządku w gminach wiąże się konieczność sprzątnięcia placów i ulic, utrzymania terenów zielonych, cmentarzy i targowisk. Powstające tu odpady zaliczane są do odpadów komunalnych. Komunalne odpady uliczne charakteryzują się dużą zawartością frakcji organicznej (całość odpadów z utrzymania terenów zielonych i ok. 40% odpadów z targowisk i cmentarzy) i frakcji opakowaniowej (ok. 50% odpadów z targowisk). Ok. 60% odpadów z cmentarzy to odpady mineralne.

Na terenie gminy działa jedno targowisko o powierzchni 500 m², składające się z 15 obiektów handlowych. Szacunkowo w ciągu roku powstaje na nim ok. 70 Mg odpadów. Funkcjonuje także jeden cmentarz, będący źródłem odpadów biodegradowalnych, częściowo zanieczyszczonych głównie odpadami tworzyw sztucznych, papieru i metali. Na terenie gminy znajdują się także parki, będące

obiektami podlegającymi nadzorowi konserwatora zabytków: w Lubasz, Dębe, Bzowie, będące źródłem materiału biodegradowalnego, powstających w trakcie ich utrzymania. Ze względu na braki w danych trudno oszacować ich ilość, powstającą w ciągu roku. Składowisko odpadów w m. Sławienko nie prowadzi odrębnej ewidencji wg rodzajów spośród odpadów trafiających na składowisko.

2.2.3. Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Składowisko odpadów komunalnych w m. Sławienko

Na terenie gminy istnieje jedna instalacja do unieszkodliwiania odpadów. Jest to składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Sławienko. Składowisko znajduje się w odległości ok. 3 km od Lubasza. Dojazd do instalacji zapewnia droga gruntowa, prowadząca od wsi Sławno. Otoczenie stanowią nieużytki oraz grunty orne. Decyzja lokalizacyjna oraz pozwolenie na budowę wydano w 1998 roku. Pozwolenie na użytkowanie uzyskano w 2001 roku, od tego momentu rozpoczęto eksploatację jednej z dwóch kwater. Instalacja posiada decyzję Starosty Czarnkowsko-Trzcianieckiego, zezwalającą na unieszkodliwianie (ważną do 2015 roku), oraz zatwierdzoną instrukcję eksploatacji. Składowisko czynne jest od poniedziałku do piątku.

Unieszkodliwianie na składowisku jest - zgodnie z ustawą o odpadach - procesem D5, polegającym na składowaniu na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i powinno być prowadzone zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. nr 191, poz. 1595) tj. tak, aby wspólnie były składowane wyłącznie:

- odpady z grupy 20 z odpadami innymi niż niebezpieczne z grup 02, 03, 04, 15, 16 i 17

albo

- odpady z grupy 20 z odpadami innymi niż niebezpieczne z podgrup 19 05, 19 06, 19 08, 19 09 i 19 12.

Składowisko nie spełnia warunków zaliczenia instalacji do grupy mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. (Dz. U. nr 122 poz.1055 ze zm.) wg którego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne przyjmujące powyżej 10 Mg odpadów na dobę lub o wydajności powyżej 25 tys. Mg są obowiązane do uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

Całkowita powierzchnia składowiska wynosi 3,41 ha, z czego użytkowana kwatera zajmuje 1,11 ha. Pojemność geometryczna kwatery wynosi 20160 m³, a moc instalacji – w oparciu o uzyskaną decyzję zezwalającą na unieszkodliwianie – wynosi 2248,7 Mg/rok. W 2006 roku na kwaterę trafiło 1400 Mg odpadów, w 2007 roku – 1370 Mg, a łączne nagromadzenie odpadów na koniec 2007 roku wyniosło 8367 Mg. Kwatera uszczelniona jest geomembraną PEHD 2,0 mm. Wyposażenie stanowią: 4 piezometry, brodzik, waga samochodowa, sypiacz. Odcieki z kwatery są zbierane w zbiorniku

bezodpływowym i po odpompowaniu wywożone na oczyszczalnię. W 2006 roku na oczyszczalnię wywieziono 105 m³ odcieków, a w 2007 roku – 385 m³. Monitoring instalacji prowadzony jest w zakresie wód odciekowych oraz podziemnych, a także ewidencji ilości i rodzajów odpadów. Nie jest prowadzony monitoring gazu składowiskowego (zarówno ilościowy jak i jakościowy) ani osiadania.

Dla składowiska w 2003 roku wydano decyzję dostosowującą instalację do wymogów przepisów prawnych do 31 grudnia 2005 roku poprzez montaż trzeciego piezometru do monitoringu wód podziemnych. W 2005 roku zainstalowano 2 piezometry P-3 i P-4 na głębokości 10 i 11 m.

W 2007 roku w kwietniu pilska Delegatura WIOŚ przeprowadziła kontrolę instalacji. W protokole pokontrolnym nie stwierdzono nieprawidłowości.

Składowisko prowadzi także w oparciu o decyzję Starosty Czarnkowsko- Trzcieńskiego (ważną do 10 czerwca 2017) odzysk odpadów w ilości 1984,5 Mg/rok z grup 10, 17, 19, 20. Odzysk prowadzony jest jako proces R14 czyli jako inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części. Rodzaje odpadów powinny być zgodne z kodami odpadów, dopuszczonymi do wykorzystania w procesie R14 zgodnie z zapisami Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w *sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami* (Dz. U. nr 49, poz. 356 ze zm.). Odpady w ramach odzysku przeznaczone są na warstwy izolacyjne (przesypowe), wzmocnienie skarp kwatery oraz warstwy rekultywacyjne.

Instalacja stara się o udzielenie zezwolenia na zbieranie odpadów surowcowych z terenu gminy – tworzyw sztucznych, szkła i makulatury.

Zamknięte składowisko odpadów komunalnych w m. Sławienko

Na działce nr 226/2 sąsiadującej bezpośrednio z działką obecnie eksploatowanego składowiska (działka nr 226/4) znajduje się zrehabilitowane składowisko odpadów komunalnych. Instalacja została zamknięta zgodnie z decyzją Starosty Czarnkowsko- Trzcieńskiego Nr OŚ.III-7222/8/98 z 19 maja 1998 r. w 2002 roku, a kierunek rekultywacji ustalono jako leśny do wykonania do 31 grudnia 2004 roku. Odpady zgromadzone w składowisku zostały przeniesione do obecnie eksploatowanej kwatery, a pozostałe prace rekultywacyjne polegały na zniwelowaniu nierówności, nawiezieniu warstwy gleby próchnicznej oraz nawożeniu, wysianiu roślin oraz nasadzeniach. Prowadzone działania rekultywacyjne wskutek konieczności uzupełniania drzewostanu trwały początkowo do końca kwietnia 2005 (decyzja Nr GN.7222/8/98/05 Starosty Czarnkowsko- Trzcieńskiego z 15 lutego 2005), a następnie zostały wydłużone do 15 października 2007 (decyzja Nr GN.7222/8/98/05 Starosty Czarnkowsko- Trzcieńskiego z 14 lipca 2005). Ostateczne zakończenie rekultywacji zostało potwierdzone decyzją Nr GN7222/8/98 Starosty Czarnkowsko- Trzcieńskiego z 21 grudnia 2007.

2.2.4. Problemy w gospodarce odpadami na terenie Gminy Lubasz

Na podstawie analizy danych, dotyczących stanu gospodarki odpadami na terenie Gminy

Lubasz, stwierdzono, że gminy dotyczą następujące problemy:

- słaba identyfikacja źródła wytwarzanych odpadów, szczególnie w zabudowie wielorodzinnej (podrzucanie odpadów przez osoby postronne),
- wysoki udział odpadów kierowanych do unieszkodliwienia poprzez składowanie (97%),
- brak kompaktora ogranicza możliwość wydłużenia czasu eksploatacji kwatery składowiska,
- niewielki udział wyłączenia odpadów niebezpiecznych z ogólnego strumienia odpadów komunalnych.

III. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

Przystępując do określenia celów na kolejne lata w zakresie gospodarki odpadami na terenie Gminy Lubasz oraz założeń systemu, należy wcześniej oszacować, jakiej wielkości strumień odpadów komunalnych powstaje na terenie gminy. Przy prognozowaniu ilości odpadów komunalnych w latach 2008- 2015 przyjęto założenie (za aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego), że ilość wytwarzanych odpadów wzrastać będzie o 1% rocznie. Uwzględniono także, że liczba mieszkańców gminy będzie się zwiększać o 1% (m. in. w związku z osiedlaniem się na terenie gminy części mieszkańców Czarnkowa). Jeśli chodzi skład morfologiczny odpadów przyjęto, że nie będzie on się zmieniał w okresie objętym prognozą tj. w latach 2008-2015.

Tab. 5. Prognoza ilości odpadów w latach 2007-2015 na terenie Gminy Lubasz z podziałem na frakcje w [Mg]

Lata	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba ludności gminy	7083	7154	7225	7298	7371	7444	7519	7594	7670
odpady kuchenne ulegające biodegradacji	280,16	282,96	285,79	288,65	291,545	294,45	297,40	300,37	303,37
odpady zielone	65,92	66,96	67,24	67,92	68,60	69,28	69,98	70,68	71,38
papier i tektura	247,20	249,67	252,17	254,69	257,24	259,81	262,41	265,03	267,68
opakowania wielomateriałowe	98,88	99,87	100,87	101,88	102,89	103,92	104,96	106,01	107,07
tworzywa sztuczne	214,24	216,38	218,55	220,73	222,94	225,17	227,42	229,69	231,99
szkło	131,84	133,16	134,49	135,83	137,19	138,57	139,95	141,35	142,76
metal	82,4	83,22	84,06	84,90	85,75	86,60	87,47	88,34	89,23
odzież, tekstylia	16,48	16,64	16,81	16,98	17,15	17,32	17,49	17,67	17,85
drewno	16,48	16,64	16,81	16,98	17,15	17,32	17,49	17,67	17,85
odpady niebezpieczne	16,48	16,64	16,81	16,98	17,15	17,32	17,49	17,67	17,85
odpady mineralne, w tym frakcja popiołowa	477,92	482,70	487,53	492,40	497,33	502,30	507,32	512,39	517,52
Masa wytwarzanych odpadów ogółem	1648,00	1664,48	1681,12	1697,94	1714,92	1732,06	1749,39	1766,88	1784,55
Wskaźnik wytwarzania odpadów [kg/Mk/rok]	232,67	235,0	237,35	239,72	242,12	244,54	246,98	249,45	251,95

IV. CELE W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY LUBASZ

4.1. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010

„Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010” został przyjęty Uchwałą Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. (M.P. Nr 90, poz. 946). Dokument wyznacza cele i działania w zakresie gospodarki odpadami na terenie Polski na kolejne 4 lata, a także wytyczne do konstruowania systemu gospodarowania odpadami.

KPGO określa główne cele w zakresie gospodarki odpadami, które należy osiągnąć do 2010 roku, a brzmią one następująco:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających przepisów prawa,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

Cele zatem odzwierciedlają dążenie do zwiększenia skuteczności stosowania istniejącego prawa. Ich realizacji służyć będą wyznaczone cele szczegółowe. Dla odpadów komunalnych w szczególności cele te brzmią następująco:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców, najpóźniej do końca 2007 r.,
- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w KPGO 2010, najpóźniej do końca 2007 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
 - w 2010 r. więcej niż 75%,
 - w 2013 r. więcej niż 50%,
 - w 2020 r. więcej niż 35%
 masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,

- zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne, do max. 200 obiektów do końca 2014 r.

Cele, których osiągnięcie zakładano w 2007 r., dotyczące objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych (zarówno zmieszanych jak i surowcowych), nie zostały zrealizowane. Przyczyną tego jest z pewnością w dużej mierze niewystarczająca skuteczność działań organów, odpowiedzialnych za organizację systemu zbierania odpadów.

W odniesieniu do komunalnych osadów ściekowych cele do 2018 r. dotyczą:

- ograniczenia składowania osadów ściekowych,
- zwiększenia ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształcanych metodami termicznymi,
- maksymalizacji stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego.

4.2. Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2019

„Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2019” została przeprowadzona w 2007 roku, a ostatecznie przyjęta przez Sejmik Województwa uchwałą Nr XXII/284/08 z 31 marca 2008. W aktualizacji przyjęto następujące cele główne w gospodarce odpadami na lata 2008 – 2019 w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi dla województwa wielkopolskiego:

- *utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB;*
- *zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;*
- *gospodarowanie odpadami w województwie w oparciu o ponadgminne zakłady zagospodarowania odpadów;*
- *zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych;*
- *wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów;*
- *zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie;*
- *zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk odpadów niespełniających przepisów prawa.*

Z celami głównymi związane są następujące cele szczegółowe:

- *objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym, 100% mieszkańców województwa do końca roku 2008;*

- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie:
 - a. w 2010 r. nie więcej niż 75%,
 - b. w 2013 r. nie więcej niż 50%,
 - c. w 2020 r. nie więcej niż 35%;
- zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% ilości odpadów wytwarzanych w roku 2014.

Realizacji celów służyć mają przyjęte kierunki działań na lata 2008 – 2019 oraz wymagania stawiane tworzonemu system gospodarowania odpadami:

- intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami;
- promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne oraz zamówienia publiczne;
- eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z eksploatacją składowisk, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających wymogów prawa;
- ujmowanie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych;
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami;
- kontrolowanie przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych;
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania;
- zachęcanie inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planami gospodarki odpadami;
- kontrolowanie przez odpowiednie organy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- opracowanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym/międzygminnym w ramach planów gospodarki odpadami;
- zgodnie z KPGO 2010 - prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania następujących frakcji odpadów komunalnych (pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne):
 - odpady z pielęgnacji ogrodów i parków (tzw. odpady zielone),
 - papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
 - odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,

- tworzywa sztuczne,
 - metale,
 - zużyte baterie i akumulatory,
 - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - przeterminowane leki,
 - chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
 - meble i inne odpady wielkogabarytowe,
 - odpady budowlane remontowe.
- dostosowanie sposobu zbierania odpadów musi być odpowiedni dla przyjętych w zakładach zagospodarowania odpadów technologii przekształcania odpadów, do których odpady będą kierowane;
 - transport selektywnie zebranych odpadów w sposób zapobiegający ich zmieszaniu;
 - współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne;
 - zgodnie z KPGO 2010 - wydawanie pozwoleń wyłącznie na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami, których celowość została potwierdzona analizą koszty – korzyści;
 - ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez promowanie kompostowania przydomowego oraz budowę linii technologicznych do przetwarzania tych odpadów, takich jak (zgodnie z KPGO 2010):
 - kompostownie odpadów organicznych,
 - linii mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
 - instalacji fermentacji odpadów (organicznych lub zmieszanych),
 - zakładów termicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych;
 - tworzenie systemów gospodarowania odpadami uwzględniającego wszystkie niezbędne elementy gospodarki oraz dostosowanych do warunków lokalnych;
 - organizacja ponad gminnych systemów w gospodarce odpadami komunalnymi – zakłada się powstanie, że gospodarka odpadami w województwie opierać się będzie na wskazanych w WPGO 12 zakładach zagospodarowania odpadów (ZZO), a system zbierania odpadów na obszarze obsługiwanym przez ZZO musi być dostosowany do zastosowanych w nim technologii. Odpady zbierane w formie zmieszanej lub pozostałość po ich sortowaniu powinna być poddana procesom, w których frakcja biodegradowalna zostanie przetworzona na biogaz albo unieszkodliwiona metodami innymi niż składowanie (spalanie, procesy mechaniczno – biologiczne). Do produkcji kompostu wykorzystywane będą odpady ulegające biodegradacji z selektywnej zbiórki oraz odpady z pielęgnacji terenów zielonych. Zakłady w uzasadnionych przypadkach składać się mogą z kilku obiektów rozmieszczonych w poszczególnych miejscowościach obsługiwanego regionu gospodarki odpadami, a konieczność ich powstania wynikać będzie z koncepcji oraz studium wykonalności Zakładu. Poszczególne obiekty tworzyć będą integralną organizacyjnie i ekonomicznie jednostkę;

- stosowane w ZZO technologie, ich przepustowość oraz wyposażenie muszą gwarantować realizację zakładanych dla województwa wielkopolskiego celów w zakresie gospodarowania odpadami;
- zgodnie z KPGO 2010, ZZO winny zapewniać co najmniej następujący zakres usług:
 - mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
 - składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
 - kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,
 - sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
 - zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
 - zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie);
- stosowanie technologii spełniających kryteria BAT;
- składowiska spełniające wszystkie wymogi prawa mogą funkcjonować do czasu ich wypełnienia lub obowiązywania odpowiednich zezwoleń;
- budowa i rozbudowa składowisk odpadów jedynie w ramach planowanych do budowy i rozbudowy ZZO;
- monitorowanie wskazanych w WPGO wskaźników wytwarzania odpadów oraz wspieranie działań związanych z badaniem charakterystyki odpadów.

4.3. Aktualizacja Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Czarnkowsko- Trzcianieckiego

W momencie sporządzania Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Lubasz na lata 2008- 2011 z perspektywą na lata 2012- 2015” nie przystąpiono jeszcze do procesu aktualizacji powiatowego planu gospodarki odpadami.

4.4. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Lubasz na lata 2007- 2013

Rada Gminy Lubasz uchwałą Nr X/103/07 z dnia 28 grudnia 2007 przyjęła *Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Lubasz na lata 2007- 2013*. W ramach WPI założono także realizację zadań dotyczących ochrony środowiska. Należą do nich:

- zadania z zakresu gospodarki wodno- ściekowej: rozbudowa sieci wodociągowej wraz z modernizacją istniejących obiektów oraz rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej,
- regulacja rzeki Gulczanki,
- budowa i modernizacja dróg, w tym ciągów pieszych i pieszo- rowerowych,
- termomodernizacja budynków – dwóch szkół podstawowych na terenie gminy,

- działania mające na celu wzmocnienie systemu gospodarki odpadami.

Na gospodarkę odpadami w latach 2008-2013 Gmina Lubasz zamierza przeznaczyć łącznie 600 tys. zł, a w szczególności na: zakup wozu zbierającego odpady, uzupełnienie systemu selektywnego zbierania odpadów oraz adaptację pomieszczeń z wyposażeniem do selektywnego zbierania odpadów na terenie składowiska.

4.5. Cele w zakresie gospodarki odpadami dla Gminy Lubasz na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

Biorąc pod uwagę cele, wynikające z dokumentów wyższego rzędu, dla Gminy Lubasz wyznaczono następujące cele w zakresie gospodarki odpadami:

- prowadzenie działań edukacyjnych i promujących ograniczanie wytwarzania odpadów, wspierających uzyskanie efektu oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB, a także właściwe zagospodarowanie wytworzonych już odpadów,
- aktualizacja zapisów Regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie Lubasz oraz wymagań dla podmiotów zbierających odpady komunalne, dostosowujących zasady organizacji systemu gospodarki odpadami do celów wyznaczonych w Planie,
- ciągły nadzór nad istniejącym systemem odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców gminy oraz bieżąca aktualizacja ewidencji umów i pojemników,
- rozszerzenie zakresu i organizacja systemu selektywnego zbierania odpadów surowcowych w sposób umożliwiający identyfikację wytwórcy odpadów w celu realizacji zasady „zanieczyszczający płaci”,
- rozszerzenie zakresu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych w celu zwiększenia ich ilości wydzielonej z ogólnej masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Lubasz,
- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych i ich zagospodarowania w celu osiągnięcia limitów, określonych w ustawie o odpadach, dotyczących maksymalnej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, możliwych do składowania:
 - w 2011 r. więcej niż 67%,
 - w 2015 r. więcej niż 46%,
 - w 2019 r. więcej niż 37%
 masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- ograniczenie ilości składowanych osadów ściekowych na rzecz ich wykorzystania po przetworzeniu;
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 85% wytworzonych odpadów

do końca 2014 r.,

- podjęcie współpracy z Obiektem w Trzciance i ZUO w Pile w momencie ich powstania,
- okresowe monitorowanie postępu realizacji założeń Planu przy użyciu zaproponowanych wskaźników.

V. KONCEPCJA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE GMINY LUBASZ

5.1. Założenia wynikające z dokumentów wyższego rzędu

Zgodnie z zapisami w projekcie „Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2019” teren Gminy Lubasz będzie częścią obszaru rejonu zagospodarowania odpadów, którego siedzibą będzie Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Pile. ZUO Piła obsługiwać będzie ok. 300 tys. osób, a liczba ta wzrośnie do 2019 roku do 301 tys. W Zakładzie przetwarzanych będzie ok. 90 tys. Mg, a w 2019 roku - prawie 104 tys. Mg., z tego odpadów biodegradowalnych 42 tys. Mg, a w 2019 r. - prawie 48 tys. Mg. Rejon tworzyć mają gminy powiatu czarnkowsko- trzcianieckiego, pilskiego i złotowskiego. ZUO Piła – ze względu na rozległość rejonu i znaczne odległości z granicznych gmin do ZUO- składać będzie się z trzech obiektów zlokalizowanych przy składowiskach (Kłoda, Trzcianka, Międzybłocie), przy czym Obiekt Piła pełnić będzie funkcję centralną, natomiast Obiekt nr 2 Złotów i Obiekt nr 3 Trzcianka - pomocniczą. Dodatkowo system wspierać będą kompostownia, gminny punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych w Krzyżu Wilkp. Do chwili obecnej nie powstała koncepcja systemu gospodarowania odpadami na terenie rejonu pilskiego. Do czasu wybudowania ZUO Piła odpady powinny być kierowane do zagospodarowania wg zasad aktualnie obowiązujących, przy założeniu dążenia do realizacji postawionych w WPGO celów.

W piśmie nr OŚ. 7633/3/08 Wójta Gminy Lubasz z 10 stycznia 2008, dotyczącym opinii do projektu aktualizacji WPGO, stwierdzono, że wobec braku zasad ekonomiczno- organizacyjnych funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w rejonie, który ma być obsługiwany przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Pile, Gmina Lubasz będzie prowadzić samodzielnie wszystkie działania z zakresu gospodarki odpadami do momentu zamknięcia eksploatowanego obecnie składowiska odpadów komunalnych w m. Sławienko. Zakłada się, że nastąpi to najwcześniej w 2030 r. (pod warunkiem uruchomienia drugiej kwatery). Obecnie użytkowana kwatera zostanie wypełniona w 2015 r. W aktualizacji WPGO zakłada się, że składowisko m. Sławienko zostanie zamknięte po roku 2012.

W trakcie uzgodnień aktualizacji Planu dla Gminy Lubasz określono wstępnie zakres działalności obiektu w Trzciance. Obecnie funkcjonuje tam składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, które działa w oparciu o pozwolenie zintegrowane, wydane 24 października 2007 roku przez Wojewodę Wielkopolskiego. Instalacja znajduje się w zarządzie Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych i Budowlanych KOMBUD Sp. z o.o. z siedzibą w Trzciance. W granicach gruntu, którym dysponuje zarządca, jest wystarczająca rezerwa terenu na budowę sortowni odpadów, instalacji zagospodarowania odpadów biodegradowalnych, punktu zbierania odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych oraz rozbudowę składowiska o kolejną kwaterę. Obecnie trwają prace nad określeniem szczegółowego zakresu działań potencjalnego obiektu w Trzciance. Istotne jest natomiast, że do momentu wypełnienia obecnie eksploatowanej kwatery w Sławienku istnieje realna szansa powstania instalacji

zagospodarowania odpadów pochodzących z terenu powiatu czarnkowsko- trzcianeckiego (szczególnie odpadów biodegradowalnych). Do momentu wypracowania szczegółowych ustaleń oraz nawiązania współpracy z Obiektem w Trzciance oraz ZUO Piła Gmina Lubasz prowadzić będzie gospodarkę odpadami własnymi siłami i w oparciu o własną instalację tj. składowisko odpadów komunalnych w m. Sławienko. W związku z tym należy dążyć do takiego skonstruowania systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Lubasz, aby gmina z jednej strony była w stanie samodzielnie osiągnąć wyznaczone na lata 2008- 2015 cele, z drugiej natomiast – nawiązać współpracę z Obiektem w Trzciance i ZUO w Pile w momencie jego powstania.

Zaproponowane systemy zbierania odpadów zakładają zwiększenie wydzielenia frakcji odpadów surowcowych, biodegradowalnych oraz niebezpiecznych z ogólnej masy wytwarzanych odpadów.

5.2 System zbierania odpadów komunalnych

Z przekazanych przez gminę danych wynika, że obecny system zbierania odpadów komunalnych na obszarze gminy obejmuje prawie wszystkich mieszkańców, a prowadzone kontrole zawieranych umów na odbiór odpadów powodują uszczelnienie systemu gospodarki odpadami. Gmina prowadzi bieżącą aktualizację danych na temat zawartych umów oraz rozstawionych pojemników na podstawie informacji przekazywanych przez odbiorców odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zebrane z terenu gminy trafiają na składowisko w m. Sławienko. Ponieważ podmioty zbierające odpady komunalne obsługują również podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy oraz podmioty publiczne, w masie odpadów trafiających na składowisko zawarte są odpady komunalne od nich pochodzące. Ze względu na atrakcyjność turystyczną gminy oraz położenie przy drogach prowadzących do węzła, jakim jest Czarnków, część odpadów komunalnych jest wytwarzana przez osoby, niebędące mieszkańcami Gminy Lubasz. Ewidencja prowadzona na składowisku nie uwzględnia podziału odpadów na strumienie i źródła pochodzenia.

W Gminie Lubasz funkcjonuje ponad 1800 gospodarstw domowych (dane za bankiem danych regionalnych GUS), z czego 1500 stanowią gospodarstwa mieszkające samodzielnie w mieszkaniu. Pozostałe gospodarstwa domowe są gospodarstwami co najmniej dwurodzinnymi lub łączącymi gospodarstwo jednorodzinne i jednoosobowe. Z danych GUS wynika, że na terenie gminy zamieszkiwanych jest prawie 1660 mieszkań; co oznacza, że gospodarstwa inne niż mieszkające samodzielnie w mieszkaniu zajmują 160 mieszkań.

Odpady zmieszane

Gmina Lubasz jest typową gminą wiejską, w której dominuje zabudowa jednorodzinna, często z użytkowaniem działki rolnej, z niewielkim udziałem zabudowy wielorodzinnej. Dotychczas stosowany system zbierania w zabudowie wielorodzinnej ma zasadniczą wadę – uniemożliwia identyfikację wytwórcy odpadów, co wynika z faktu, że umowę na odbiór odpadów podpisuje administrator budynków.

Tzw. anonimowość zbieranych odpadów nie sprzyja stosowaniu w praktyce zasady „zanieczyszczający płaci”, a zatem przestrzeganiu prawa, skutkuje natomiast podrzucaniem odpadów przez osoby spoza osiedli unikające płacenia za wytworzone przez siebie odpady.

Ze względu na nieznaczny udział zabudowy wielorodzinnej na terenie Gminy Lubasz należy przejść na system, opierający się o indywidualne umowy na odbiór odpadów, podpisywane bezpośrednio z wytwórcą tj. reprezentantem/reprezentantką danego gospodarstwa domowego. Odpady gromadzone będą w dotychczas wykorzystywanych kontenerach i odbierane będą zgodnie z harmonogramem ustalonym przez odbiorcę. Podstawowa różnica wynikać będzie z odmiennego sposobu określania wysokości opłaty, która będzie się opierać o liczbę mieszkańców danego gospodarstwa domowego, a nie o ilość wytwarzanych odpadów. Ma to na celu zapobieżenie sytuacji, kiedy wytwórcy odpadów (mieszkańcy) pozbywają się odpadów w sposób niezgodny z prawem (np. tworząc dzikie wysypiska w lasach czy zadrzewieniach bądź spalają w grzewczych instalacjach domowych). Opłata za odbiór odpadów będzie ustalana w sposób degresywny tzn. zmniejszać się względem wzrostu liczby osób, tworzących gospodarstwo domowe. Opłata zależna od liczby osób w gospodarstwie jest powszechnie stosowana w budynkach wielorodzinnych (także w dużych miastach), niejednokrotnie wliczana jest do czynszu. Możliwe jest zatem utrzymanie dotychczasowego sposobu zawarcia „zbiorczej” umowy przez administratorów budynków pod warunkiem wspomnianego wyżej sposobu naliczenia opłat. Zakłada się odbiór komunalnych odpadów zmieszanych raz na tydzień.

Ze względu na to, że od pozostałych mieszkańców, zamieszkujących w zabudowie jednorodzinnej, odpady zmieszane zbierane są bezpośrednio z posesji na podstawie umów z uprawnionymi podmiotami, nie ma potrzeby modyfikacji tej części systemu pod warunkiem, że opłata za odbiór odpadów – podobnie jak w zabudowie wielorodzinnej – będzie pobierana od liczby osób w gospodarstwie domowym. Konieczne jest prowadzenie dalszego nadzoru nad przestrzeganiem zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie tj. wykonania zawieranych umów pomiędzy wytwórcami a odbiorcami odpadów komunalnych.

Odpady surowcowe

Na terenie Gminy Lubasz odpady surowcowe (makulatura, szkło oraz tworzywa sztuczne) zbierane są - zarówno z zabudowy jedno- jak i wielorodzinnej - systemem „donoszenia” tj. w pojemnikach o pojemności 1100 litrów, rozstawionych na terenie gminy w postaci gniazd. Największy nacisk kładzie się na zbieranie tworzyw sztucznych i szkła (ze względu na uzyskiwane efekty w postaci częściowo jedynie zanieczyszczonego surowca); zbieranie papieru i tektury odbywa się jedynie w miejscach gminy o największym przepływie mieszkańców. Uzyskany surowiec jest częściowo zanieczyszczony, wskutek czego konieczne są dodatkowe nakłady na doczyszczanie surowców przed przekazaniem ich do odzysku, a pozostałość po doczyszczaniu zasila kwaterę składowiska.

Należy zwiększyć liczbę „gniazd” z kontenerami do selektywnej zbiórki odpadów z podziałem na makulaturę, PET i szkło. W dalszej perspektywie czasowej można rozszerzyć selektywną zbiórkę

o szkło białe i kolorowe. Sugeruje się także akcje edukacyjne w celu zwiększenia efektywności selektywnej zbiórki odpadów.

W przyszłości proponuje się przejście na system workowy odbioru bezpośredniego zarówno w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej. W celu osiągnięcia znacznej skuteczności selektywnego zbierania i czystości zebranego materiału korzystne będzie zastosowanie motywacji finansowej dla gospodarstw domowych poprzez wprowadzenie zróżnicowanych opłat za odbiór odpadów zmieszanych i selektywnych, a nawet na zasadzie nieodpłatnego odbioru surowców wtórnych w zamian za osiągnięte przychody z ich sprzedaży podmiotów zbierających. W ten sposób uniknie się mieszania odpadów surowcowych i pozostałych. Istotne jest, aby w wymaganiach stawianych podmiotom ubiegającym się o zezwolenie na odbiór i zbieranie odpadów komunalnych z terenu Gminy Lubasz wyraźnie zaznaczyć konieczność selektywnego odbioru wszystkich frakcji surowców. Zapobieże to wybiórczemu odbiorowi tych frakcji, które w danym momencie na rynku osiągają najkorzystniejsze ceny.

Odpady biodegradowalne

W związku z koniecznością osiągnięcia w 2010 roku minimum 25% wyłączenia odpadów biodegradowalnych, kierowanych na składowiska w celu unieszkodliwiania, konieczne jest podjęcie zdecydowanych działań, które pozwolą na wywiązanie się z tego obowiązku.

Gmina Lubasz jest gminą wiejską, gdzie przeważa zabudowa jednorodzinna. W związku z tym należy zagospodarować odpady biodegradowalne na przydomowych kompostnikach.

W dalszej perspektywie czasowej proponuje się, aby system zbierania odpadów biodegradowalnych oparty był na workach i/lub na pojemnikach (tzw. biotainerach) o pojemności 120 l. Wprowadzony system pozwoli na pozyskanie czystego materiału do dalszej obróbki.

Odpady niebezpieczne

Obecnie na terenie gminy prowadzone jest zbieranie przeterminowanych leków oraz baterii. Konieczne jest rozszerzenie zakresu zbiórki na inne rodzaje odpadów niebezpiecznych, występujących w strumieniu odpadów komunalnych. Podmioty zbierające odpady powinny wyznaczyć terminy odbioru selektywnego wybranych odpadów niebezpiecznych, raz na kwartał. Istotne jest, aby odpady niebezpieczne były zbierane w sposób selektywny w pojemnikach dostosowanych do ich gromadzenia. Przy składowisku w m. Sławienko powinien także powstać punkt zbierania odpadów niebezpiecznych, gdzie byłoby możliwe oddanie przez mieszkańców gminy odpadów osobiście w terminie poza wyznaczonymi w harmonogramie. Utrzymane powinny zostać dotychczas wykorzystywane punkty w aptekach i szkołach. System rozszerzyć można o kolejne punkty. Korzystnie będzie je zlokalizować tam, gdzie ze względu na prowadzoną działalność (np. serwisowanie sprzętu RTV, placówki handlowe) możliwe jest łatwe uzyskanie wyodrębnionego strumienia odpadów.

Odpady wielkogabarytowe i budowlane

Odpady wielkogabarytowe oraz odpady z remontów wykonywanych we własnym zakresie będą odbierane zgodnie z harmonogramem ustalonym przez odbiorcę odpadów lub na zgłoszenie właściciela. Możliwe jest także utworzenie punktu zbierania odpadów wielkogabarytowych i budowlanych przy składowisku. Pozyskane odpady budowlane po rozdrobnieniu w kruszarce mogą zostać wykorzystane w procesie odzysku R14 na składowisku bądź do utwardzania dróg gminnych.

Wprowadzenie i skuteczne funkcjonowanie systemu selektywnego zbierania odpadów wymagać będzie działań promocyjnych i edukacyjnych na terenie gminy. Mieszkańcy posesji powinni otrzymać materiały informacyjne z harmonogramami zbierania danego rodzaju odpadów.

5.3. System odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Zebrane selektywnie odpady w podziale na odpady surowcowe, biodegradowalne, niebezpieczne, wielkogabarytowe, budowlane i zmieszane powinny zostać zagospodarowane zgodnie zobowiązującym prawem. Odpady w pierwszej kolejności powinny zostać przekazane do odzysku, a jedynie w sytuacji, kiedy nie ma możliwości ich powtórnego wykorzystania, do unieszkodliwienia.

5.3.1. Odzysk odpadów

Odpady surowcowe

Odpady surowcowe, zebrane w wyniku prowadzonej selektywnego zbierania na terenie Gminy Lubasz, będą odbierane przez podmioty, legitymujące się zezwoleniem udzielonym przez Wójta Gminy Lubasz. Zebrane przez podmioty odpady surowcowe powinny zostać doczyszczane i poddane odzyskowi w instalacji, posiadającej zezwolenie na prowadzenie procesu odzysku bądź podmiotom lub osobom, które mogą prowadzić odzysk poza instalacjami. Zebrane odpady wymagać będą doczyszczenia. Zakłada się, że stopień zanieczyszczenia odebranego materiału wynosić będzie maks. 10% i w miarę wzrostu świadomości społeczności lokalnej będzie maleć. Celem doczyszczenia jest osiągnięcie takiego poziomu czystości, aby możliwe było uzyskanie korzystnej ceny za sprzedaż surowców i zminimalizowanie odpadów pochodzących z doczyszczenia (grupa 19 wg katalogu odpadów). Przedsprzedaż należy przygotować materiał poprzez sprasowanie (tworzywa sztuczne, metale i makulatura) i/lub spakowanie w big- baki (szkło białe i kolorowe). W związku z deklaracją Gminy Trzcianka co do budowy m. in. sortowni zakłada się, że odpady zebrane z terenu Gminy Lubasz zostaną skierowane do tej instalacji. Do czasu powstania sortowni odpady będą zbierane w dotychczasowy sposób.

Odpady biodegradowalne

Odpady biodegradowalne, zebrane selektywnie od mieszkańców gminy, mogą być bezpośrednio kierowane do planowanej instalacji w Trzciance bądź gromadzone na terenie składowiska w m. Sławienko. Składowisko dysponuje placem utwardzonym, na którym zebrane odpady mogłyby być magazynowane i poddawane wstępnej obróbce tj. rozdrabnianiu w rębarnie (tzw. grubizna - gałęzie itp.). Masę tę zwiększyć mogą odpady z utrzymania zieleni na terenie gminy, ustabilizowane osady ściekowe oraz inne odpady biodegradowalne pochodzenia roślinnego.

5.3.2. Unieszkodliwianie odpadów

Odpady niebezpieczne

Zebrane selektywnie z terenu gminy odpady niebezpieczne powinny zostać przekazane podmiotom, posiadającym stosowne zezwolenia na zbieranie i transport, w celu odzysku bądź unieszkodliwienia.

Punkt gromadzenia odpadów niebezpiecznych

Punkt Gromadzenia Odpadów Niebezpiecznych zlokalizowany powinien zostać przy obecnie eksploatowanym składowisku odpadów komunalnych w m. Sławienko, gdzie pełnić będzie rolę magazynu odpadów niebezpiecznych, zebranych selektywnie z terenu Gminy Lubasz. Budynek może być konstrukcją lekką o wymiarach 5 x 10 m, powinien natomiast być wyposażony w posadzkę utwardzoną i uszczelnioną w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych oraz gruntu, a także w środki (sorbenty) do likwidacji wycieków. Magazyn powinien być wyposażony w specjalistyczne pojemniki, umożliwiające przechowywanie m. in. lamp fluorescencyjnych i innych odpadów zawierających rtęć, rozpuszczalników organicznych, przegracowanych olejów i smarów, wyeksploatowanych akumulatorów i baterii, pozostałości środków ochrony roślin i opakowań po nich.

Odpady wielkogabarytowe i budowlane

W przypadku utworzenia punktu zbierania odpadów wielkogabarytowych i budowlanych przy składowisku zebrane selektywnie odpady wielkogabarytowe poddawane będą demontażowi i rozdrobnieniu w rębarnie, a odpady budowlane rozdrobnieniu w kruszarce (będącej własnością składowiska bądź użyczonej przez podmiot budowlany) w celu dalszego wykorzystania lub unieszkodliwienia. Zbieranie odpadów wielkogabarytowych odbywać powinno się w zadaszanej hali (murowanej lub metalowej), ograniczającej wpływ warunków atmosferycznych, natomiast odpady

budowlane powinny być gromadzone w kontenerach lub bezpośrednio na placu o utwardzonej powierzchni. Demontaż odpadów wielkogabarytowych prowadzony będzie na stołach demontażowych przy użyciu pił i nożyc mechanicznych, dźwigu montażowego itp. Rozdrobnione elementy będą gromadzone selektywnie w pojemnikach (metale, tkaniny, drewno itd).

W sytuacji powstania punktu zagospodarowania omawianych odpadów na terenie Obiektu w Trzciance, punkt przy składowisku służyć będzie wyłącznie zbieraniu odpadów, skąd będą transportowane do Trzcianki w celu dalszego wykorzystania.

5.4. Harmonogram działań

Cel główny	Cel szczegółowy	Zadanie	Odpowiedzialni	Okres realizacji	Źródło środków niezbędnych do realizacji
Ograniczenie wytwarzania odpadów	Edukacja i promocja właściwych zachowań wytwórców odpadów	Prowadzenie akcji edukacyjnych w placówkach oświatowych oraz bezpośrednio wśród mieszkańców w zakresie wpływu odpadów na zdrowie ludzi i środowisko	Gmina Lubasz przy współpracy z organizacjami odzysku, organizacjami ekologicznymi, mediami	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy Lubasz
		Wydruk i kolportaż ulotek, propagujących ograniczanie wytwarzania odpadów	Gmina Lubasz	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy Lubasz
Organizacja systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Aktualizacja zasad organizacji systemu	Aktualizacja zapisów Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie	Gmina Lubasz	W ciągu 3 miesięcy od daty uchwalenia aktualizacji PGO	Budżet Gminy Lubasz
		Aktualizacja wymagań dla podmiotów, prowadzących zbieranie odpadów komunalnych na terenie Gminy Lubasz	Gmina Lubasz	2009	Budżet Gminy Lubasz
		Wydruk i kolportaż ulotek, propagujących wdrażanie systemu zbierania	Gmina Lubasz	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy Lubasz
		Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami	Gmina Lubasz przy współpracy z organizacjami odzysku, organizacjami ekologicznymi, mediami	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy Lubasz
	Stały nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem systemu - zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonym planem gospodarki odpadami	Kontrolowanie przez gminę zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gmina Lubasz, WIOŚ	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy Lubasz
		Nadzór nad zawieraniem i	Gmina Lubasz, przedsiębiorcy	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy Lubasz

		wykonaniem umów pomiędzy właścicielami nieruchomości a podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych			
		Bieżąca aktualizacja ewidencji zawartych umów na selektywny odbiór odpadów komunalnych	Gmina Lubasz, przedsiębiorcy	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy Lubasz
	Wzrost udziału wyłączenia odpadów surowcowych	Dostosowanie systemu selektywnego zbierania odpadów surowcowych w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej do przyjętych w Planie założeń	Gmina Lubasz, przedsiębiorcy	2008- 2011	Budżet Gminy Lubasz, przedsiębiorcy, środki zewnętrzne
	Wzrost udziału wyłączenia odpadów biodegradowalnych	Wdrożenie systemu selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej wg przyjętych w Planie założeń	Gmina Lubasz, przedsiębiorcy	2008- 2010	Budżet Gminy Lubasz, przedsiębiorcy, środki zewnętrzne
	Wzrost udziału wyłączenia odpadów niebezpiecznych	Rozszerzenie zakresu systemu zbierania odpadów niebezpiecznych od mieszkańców wg przyjętych w Planie założeń	Gmina Lubasz, przedsiębiorcy	2008- 2009	Budżet Gminy Lubasz, przedsiębiorcy, środki zewnętrzne
	Wzrost udziału wyłączenia odpadów wielkogabarytowych i budowlanych	Kontynuacja selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych i budowlanych zgodnie z przyjętymi w Planie założeniami	Gmina Lubasz, przedsiębiorcy	2009- 2011	Budżet Gminy Lubasz, przedsiębiorcy, środki zewnętrzne
Organizacja systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	Edukacja i promocja właściwych zachowań wytwórców odpadów	Wspieranie wdrażania efektywnych ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach	Wojewoda, Marszałek, starostowie, Gmina Lubasz, przedsiębiorcy	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy Lubasz, przedsiębiorcy, środki zewnętrzne

		termicznego i biochemicznego ich przekształcania			
		Współpraca Gminy Lubasz z organizacjami odzysku z przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne	Gmina Lubasz, przedsiębiorcy	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy Lubasz, przedsiębiorcy, środki zewnętrzne
	Współtworzenie ponadgminnych systemów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	Współtworzenie regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, funkcjonującego przy Obiekcie w Trzciance i ZUO Piła	Gmina Lubasz, przedsiębiorcy	Zgodnie z ustaleniami	Budżet Gminy Lubasz
	Zgodnie z prawem unieszkodliwiania odpadów komunalnych	Zmniejszenie masy składowanych odpadów do maks. 85%	Gmina Lubasz, przedsiębiorcy	Do 2014	Budżet Gminy Lubasz, przedsiębiorcy, środki zewnętrzne
		Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w roku 1995	Gmina Lubasz, przedsiębiorcy	33% - 2011 54% - 2015; 63% - 2019	Budżet Gminy Lubasz
		Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych	Wójt Gminy Lubasz	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy Lubasz
		Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska)	Gmina Lubasz	Zadanie ciągłe	Budżet Gminy Lubasz
		Zamknięcie kwatery nr 1 składowiska odpadów komunalnych w m. Sławienko	Starosta Czarnkowsko-Trzcianiecki, Gmina Lubasz	Po 2015	Budżet Gminy Lubasz
		Rekultywacja kwatery nr 1 składowiska odpadów komunalnych w m. Sławienko	Gmina Lubasz	Po 2015	Budżet Gminy Lubasz

Monitorowanie realizacji założeń Planu		Sporządzanie sprawozdań z realizacji planu gospodarki odpadami	Wójt Gminy Lubasz	Do 31 marca 2011	Budżet Gminy Lubasz
Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Lubasz		Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Lubasz	Gmina Lubasz	2012	Budżet Gminy Lubasz

5.5. Koszty systemu gospodarki odpadami

Poniżej podano szacunkowe koszty dostosowania systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Lubasz do wymagań, stawianych przez prawo ochrony środowiska oraz dokumenty nadrzędne, a także wyznaczonych w Planie celów.

5.5.1. System zbierania odpadów

Tab. 6. Prognoza kosztów wprowadzania proponowanego systemu zbierania odpadów komunalnych na terenie Gminy Lubasz

Wprowadzany system	System mieszany
System zbierania selektywnego odpadów surowcowych	146,4t ys. zł 2,9 tys. zł/rok
System zbierania odpadów biodegradowalnych	402,6 tys. zł 2,9 tys. zł/rok

5.5.2. System odzysku i unieszkodliwiania odpadów

W związku z tym, że w chwili sporządzania aktualizacji Planu trwały ustalenia co do kształtu obiektu w Trzciance, należy założyć, że Gmina Lubasz w przyszłości partycypować będzie wraz z pozostałymi gminami w nakładach na powstanie i kosztach funkcjonowania Obiektu. Doświadczenia innych gmin wielkopolskich (Gniezno, Jarocin) wskazują na to, że najkorzystniejsze i najszybsze jest nawiązanie współpracy w formie porozumienia międzygminnego (zgodnie z art. 74 ustawy o samorządzie gminnym) z przekazaniem określonych zadań w zakresie gospodarki odpadami wybranej gminie. Ponieważ nie jest w chwili obecnej określone wielkości udziału Gminy Lubasz w ogólnych kosztach budowy Obiektu, zakłada się jedynie, że udział będzie wprost proporcjonalny do liczby mieszkańców gminy.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA SŁUŻĄCE OSIĄGNIĘCIU ZAŁOŻONYCH CELÓW

Osiągnięcie celów i realizacja zadań wyznaczonych w aktualizacji Planu wiązać będzie się z nakładami, które określono w rozdziale dotyczącym systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Lubasz. Konieczne jest zatem określenie źródeł finansowania koniecznych inwestycji. Pierwsze z nich stanowić będzie budżet gminy wraz z gminnym funduszem ochrony środowiska i gospodarki wodnej, pozostałe stanowić będą fundusze zewnętrzne.

6.1. Budżet Gminy Lubasz

W celu określenia możliwości inwestycyjnych Gminy Lubasz poddano analizie budżety gminy w latach 2001- 2006. Dane zaczerpnięto z bazy danych regionalnych GUS. Dodatkowo zanalizowano przychody i wydatki Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w tych samych latach. Zestawiono także wydatki na ochronę środowiska realizowane z budżetu gminy w podziale na poszczególne zadania.

Analiza budżetu Gminy Lubasz w latach 2001 – 2006

Udział dochodów własnych w budżecie gminy w latach 2001-2006 malał od 34% do 29% pomimo wzrastającego udziału w dochodach gminy podatków stanowiących dochody budżetu państwa (wzrost z 9% do 18 %). Zmniejszył się udział subwencji (z 52% do 46%) przy jednoczesnym wzroście udziału dotacji (z 11% do 23%). Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł utrzymywały się na poziomie 3-4% poza rokiem 2005, kiedy osiągnęły poziom 12 %.

Wydatki w kolejnych latach wzrosły o 38%, przy czym najbardziej wzrosły wydatki bieżące – z 63% do 85%, wzrósł także udział dotacji – z 4% do 9%. Zdecydowanie zmalały natomiast wydatki majątkowe (z 24% do 9%). Rok budżetowy zamykano zmiennie nadwyżką bądź deficytem.

Tab. 8. Budżety Gminy Lubasz w latach 2004-2007 wraz z planem na 2008 rok w zł

	Lata				
	2004	2005	2006	2007	2008*
Dochody	10917019	12984824	14413486	15532635	15438594
Wydatki	10499162	13276408	13457587	14952032	17553253
Nadwyżka/ deficyt	417857	-291584	955899	580603	-2114659

*wg projektu budżetu na 2008 rok.

6.2. Wydatki na ochronę środowiska w latach 2004- 2008

6.2.1. Wydatki na ochronę środowiska z budżetu gminy

Poniżej przedstawiono dziedziny ochrony środowiska, na które w ramach wydatków z budżetu gminy przeznaczono środki w latach 2004-2007 oraz planuje się wydatkować pieniądze z budżetu w 2008 roku wraz z udziałem środków na daną dziedzinę.

Tab. 9. Struktura wydatków na ochronę środowiska z budżetu Gminy Lubasz w latach 2004-2007 wraz z planem na 2008 rok w zł

Przeznaczenie środków	Lata				
	2004	2005	2006	2007	2008*
zaopatrzenie w wodę	439.675	87.042	16.522	873.584	479.000
kanalizacja sanitarna i deszczowa	98.162	905.052	45.074	23.100	3.161.000
łącznie gospodarka wodno- ściekowa	537.837	992.694	61.596	896.684	3.640.000
gospodarka odpadami	131.778	200.264	132.098	127.094	156.400
inne	6.000	0	0	0	0
termomodernizacja	0	0	0	30.000	0

*wg projektu budżetu na 2008 rok.

Jak wynika z analizy danych zamieszczonych w tabeli, w wydatkach na ochronę środowiska z budżetu Gminy Lubasz zdecydowanie dominowało przeznaczenie środków na gospodarkę wodno-ściekową (od 75% do 85% w latach 2004- 2007 i przy 96% założonych w 2008). Widać też wyraźnie następstwo inwestowania: w pierwszym etapie w wodociągi, za którym postępuje rozbudowa sieci kanalizacyjnej.

6.2.2. Wydatki na ochronę środowiska z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Uzupełnienie wydatków na ochronę środowiska bezpośrednio z budżetu gminy stanowią rozchody Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Tab.10. Struktura Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gminie Lubasz w latach 2004-2007 wraz z planem na 2008 rok [zł]

	Lata				
	2004	2005	2006	2007	2008*
Przychody	18208	15116	17771	20561	20000
Saldo roku poprzedniego	4784	0	41	0	0
Rozchody	22992	15075	17812	19309	20000
Saldo roku bieżącego	0	41	0	1252	0

*wg projektu budżetu na 2008 rok.

Jak wynika z danych zamieszczonych powyżej, wielkość GFOŚiGW kształtuje się pomiędzy 15 tys. a 20 tys. Wydatki dotyczyły przede wszystkim realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami (zakup pojemników oraz unieszkodliwienie padłych zwierząt), badania gleb w zakresie oceny zasobności w składniki mineralne oraz określenie potrzeb nawożenia i wapnowania, częściowego sfinansowania kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, utrzymania i urządzania terenów zieleni.

6.3. Źródła zewnętrznych środków – możliwości uzyskania dofinansowania

Na realizację przyjętych celów w gospodarce odpadami można skorzystać ze wsparcia zewnętrznego. Poniżej przedstawiono możliwości uzyskania dofinansowania zarówno w sytuacji samodzielnego działania gminy, jak i w przypadku nawiązania współpracy z Obiektem w Trzciance i partycypacji w kosztach jego powstania.

6.3.1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

WFOŚiGW w Poznaniu udziela pomocy w formie pożyczek, pożyczek częściowo umarzalnych, dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek.

Uchwałą Nr 18/384/2007 z 28 czerwca 2007 Rada Nadzorcza WFOŚiGW w Poznaniu przyjęła listę przedsięwzięć priorytetowych na rok 2008. Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Poznaniu zostały przyjęte Uchwałą Nr 31/353/2006 z 16 października 2006 Rady Nadzorczej WFOŚiGW.

Priorytetowo przez Fundusz wspierane przedsięwzięcia dofinansowywane ze środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, w tym zadania zgodne z Narodową Strategią Spójności oraz jej dokumentami programowymi.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi i zagospodarowania odpadów dofinansowywane będą inwestycje zgodne z Planami Gospodarki Odpadami, polegające na :

- wdrażaniu ponadlokalnych systemów gospodarki odpadami innymi niż niebezpieczne, w tym na rozwoju selektywnej zbiórki i odzysku bądź modernizacja istniejących lub budowie nowych

składowisk odpadów odpowiadających wymogom Unii Europejskiej;

- zabezpieczeniu i rekultywacji nieczynnych składowisk na terenach objętych ponadlokalnymi systemami gospodarki odpadami;
- likwidacji mogiłników na środki ochrony roślin i opakowań po nich;
- tworzeniu regionalnych systemów gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

W zakresie edukacji ekologicznej wspierane będą działania polegające na :

- upowszechnianiu zachowań mieszkańców służących wejściu Wielkopolski na ścieżkę zrównoważonego rozwoju poprzez programy i przedsięwzięcia o zasięgu wojewódzkim;
- rozwoju ośrodków regionalnych służących realizacji programów edukacyjnych;
- stymulowaniu zachowań przyjaznych środowisku poprzez publikacje wydawane drukiem i w wersji elektronicznej;
- podnoszeniu kwalifikacji specjalistów na szczeblu województwa w zakresie ochrony środowiska;
- prowadzeniu konkursów, olimpiad i innych imprez upowszechniające wiedzę ekologiczną obejmujące znaczącą liczbę uczestników i mające zasięg wojewódzki.

Dofinansowaniu podlegać będą także zadania związane z realizacją przedsięwzięć związanych z zapobieganiem i likwidacją skutków klęsk żywiołowych i poważnych awarii istotnych w skali regionalnej, a także ekspertyzy wdrożeniowe oraz wymagane ustawowo plany i programy w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej i przyrody o randze wojewódzkiej.

Dodatkowo WFOŚiGW w Poznaniu zawarł umowę z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. (oddziały w Poznaniu i Ostrowie Wielkopolskim) w sprawie dopłat ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez BOŚ S.A. na inwestycje w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowane na terenie województwa wielkopolskiego. Środki te mogą zostać przeznaczone m. in. na usuwanie i unieszkodliwianie azbestu i wyrobów zawierających azbest, gospodarowanie odpadami. Możliwe jest uzyskanie kredytu do 80% kosztów realizowanej inwestycji przy oprocentowaniu wynoszącym 0,65 s.r. w i 5-letnim okresie kredytowania.

6.3.2. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 jest programem, umożliwiającym pozyskanie środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Wielkopolska otrzyma 1 273 mln euro (7,69% środków EFRR, przeznaczonych na finansowanie wszystkich 16 Regionalnych Programów Operacyjnych). Pule tę uzupełnią środki krajowe (z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, innych środków publicznych oraz ze środków prywatnych) w wysokości 730 mln euro, tworząc fundusz w kwocie 2 003 mln euro.

Działania na rzecz rozbudowy systemu gospodarki odpadami mogą uzyskać dofinansowanie

w ramach działania 3.1. Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi, będącego częścią priorytetu III WRPO Środowisko przyrodnicze. Celem działania jest usprawnienie gospodarki odpadami poczynając od etapu zbierania na unieszkodliwianiu i rekultywacji składowisk. Łącznie na działanie przeznaczone jest z puli ogólnej WRPO 41,50 mln euro.

Działanie jest komplementarne z osią priorytetową II *Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi* Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013 oraz osią 3 *Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej* Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

W ramach działania możliwe będzie uzyskanie dofinansowania na:

- projekty dotyczące tworzenia kompleksowych systemów gospodarki odpadami obejmujące budowę sortowni, kompostowni, obiektów termicznej, termiczno- chemicznej i mechanicznej utylizacji odpadów;
- projekty służące uzupełnieniu istniejących systemów gospodarki odpadami o wszystkie niezbędne dla osiągnięcia kompleksowości elementy, w szczególności:
 - projekty służące recyklingowi odpadów (w tym budowa i rozwój zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów),
 - projekty dotyczące selektywnej zbiórki odpadów (w tym także akcje promocyjne jako element większego projektu),
 - projekty dotyczące organizacji systemu zbiórki i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych wyłączonych ze strumienia odpadów komunalnych,
 - projekty dotyczące budowy nowych, modernizacji istniejących i rekultywacji wyeksploatowanych składowisk odpadów

Dofinansowanie uzyskać mogą wyłącznie projekty zgodne z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego, obsługujące przynajmniej 50 tys. mieszkańców (do 150 tys.). Wielkość dofinansowania dla projektów nie objętych pomocą publiczną może wynieść do 85% kosztów kwalifikowanych.

6.3.3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest dokumentem strategicznym, określającym działania podlegające dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej – konkretnie z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich - oraz z budżetu Polski, a przeznaczonych na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w latach stanowiących ramy czasowe programu. Działania te skupione są w czterech osiach priorytetowych.

W ramach osi 3 - *Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej* w ramach działania 321 *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej* możliwe jest pozyskanie

dofinansowania projektów m. in. z zakresu ochrony środowiska, a w szczególności:

- gospodarki wodno- ściekowej: zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej,
- tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych;
- wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca, biogazu albo biomasy.

Celem działania jest zwiększenie wyposażenia terenów wiejskich w niezbędną infrastrukturę techniczną. Beneficjentami dofinansowania mogą zostać gminy lub ich jednostki organizacyjne, zarządzające daną gałęzią, objętą pomocą.

Dofinansowanie można uzyskać pod warunkiem, że projekt realizowany będzie w miejscowości należącej do gminy wiejskiej lub gminy miejsko- wiejskiej (z wyjątkiem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub gminy miejskiej (z wyjątkiem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców) i spełniać będzie wszelkie wymagania wynikające z obowiązujących przepisów prawa.

Pomoc może osiągnąć wartość 75% kosztów kwalifikowalnych inwestycji, przy czym pomoc w jednej gminie nie może przekroczyć w okresie realizacji Programu:

- 4 000 000 zł (1 024 642,7 euro) - na projekty w zakresie gospodarki wodnościekowej;
- 200 000 zł (51 232,1 euro) – na projekty w zakresie tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych;
- 3 000 000 zł (768 482,0 euro) - na projekty w zakresie wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych.

Pozostałe środki, stanowiące uzupełnienie wartości 25% kosztów kwalifikowalnych projektu powinno pochodzić ze środków własnych.

6.3.4. Szwajcarsko - Polski Programu Współpracy

20 grudnia 2007 r. podpisano umowę dotyczącą wdrażania Szwajcarsko- Polskiego Programu Współpracy. Program umożliwia udzielenie bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię 10 krajom członkowskim Unii Europejskiej, w tym Polsce, które wstąpiły do UE w dniu 1 maja 2004 r. Pomoc wyniesie ogółem ponad 1 mld franków szwajcarskich, z czego prawie połowa ma trafić do Polski. Celem programu jest zmniejszenie różnic społeczno- gospodarczych istniejących pomiędzy Polską, a wyżej rozwiniętymi państwami UE, oraz zniwelowanie różnic na terytorium Polski pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

Pomoc będzie można uzyskać poprzez 5-letni okres zaciągania zobowiązań i 10- letni okres wydatkowania (okres ten rozpoczął się w dniu przyznania pomocy finansowej Polsce przez Parlament Szwajcarski tj. 14 czerwca 2007 r.). Uruchomienie Programu jest planowane na koniec II kwartału 2008 r. Pomoc finansowa do sfinansowania projektów i może mieć postać:

- wsparcia finansowego (*financial assistance*), w tym dofinansowania, linii kredytowych, gwarancji, poręczeń, udziału w kapitale akcyjnym i zadłużeniu (*equity and debt participation*), pożyczek oraz

- pomocy technicznej,
- grantów blokowych,
- funduszu na przygotowanie projektów,
- funduszu pomocy technicznej,
- stypendiów.

Maksymalne dofinansowanie wyniesie:

- do 60 proc. całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu/programu;
- do 85 proc. całkowitych kosztów kwalifikowalnych - w przypadku projektów/programów otrzymujących dodatkowe środki finansowe z budżetu jednostek administracji publicznej szczebla centralnego, regionalnego lub lokalnego,
- do 100 proc. - projekty dotyczące budowy zdolności instytucjonalnych oraz pomocy technicznej, projekty realizowane przez organizacje pozarządowe oraz wsparcie finansowe, z którego korzysta sektor prywatny (linie kredytowe, gwarancje, poręczenia, udział w kapitale akcyjnym i zadłużeniu).

Beneficjentami Programu mogą być zarówno instytucje sektora publicznego, podmioty reprezentujące sektor prywatny, jak i organizacje pozarządowe. Wsparcie dla instytucji sektora publicznego będzie dotyczyć m. in. środowiska i infrastruktury tj. odbudowy, przebudowy i rozbudowy infrastruktury środowiskowej oraz poprawy stanu środowiska (dotyczące m. in. zarządzanie odpadami stałymi w ramach celu 1 - poprawa usług z zakresu infrastruktury miejskiej w celu podniesienia standardu życia i promowania rozwoju gospodarczego. Dofinansowywane mogą być projekty o minimalnej wartości 15 milionów franków szwajcarskich każdy, dotyczące zarządzania odpadami stałymi: zbiórka, segregacja oraz oczyszczanie odpadów oraz odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów szpitalnych.

VII. SYSTEM MONITORINGU I OCENY REALIZACJI CELÓW OKREŚLONYCH W PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI

Zgodnie z zapisami ustawy o odpadach po upływie dwóch lat od przyjęcia planu gospodarki odpadami organ wykonawczy gminy powinien sporządzić sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami, obejmujące okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego okres sprawozdawczy. Sprawozdanie jest dokumentem, pozwalającym ocenić stopień realizacji założeń planu na terenie gminy po połowie okresu jego obowiązywania. Jednym z narzędzi, służących do oceny, są wskaźniki, na podstawie wartości których ocenić można z jednej strony stan środowiska przyrodniczego, z drugiej – umożliwiające prowadzenie monitoringu realizacji Planu na terenie Gminy Lubasz.

Tab. 11. Wskaźniki realizacji planu gospodarki odpadami dla Gminy Lubasz

Nazwa wskaźnika	Przyjęta jednostka
ilość wytworzonych osadów ściekowych	Mg/r
ilość wytworzonych osadów ściekowych, poddanych kompostowaniu	Mg/r
ilość wytworzonych osadów ściekowych, wykorzystanych rolniczo	Mg/r
ilość wytworzonych osadów ściekowych, wykorzystanych winny sposób	Mg/r
ilość wytworzonych osadów ściekowych unieszkodliwionych	Mg/r
ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy	Mg/r
ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy	Mg/r
ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy na mieszkańca na rok	Mg/M/r
ilość odpadów komunalnych zebranych na terenie gminy poddanych unieszkodliwieniu	Mg/r
ilość odpadów przyjętych na składowisko na rok	Mg/r
ilość odpadów wytworzonych przez mieszkańca na rok	Mg/M/r
ilość odpadów unieszkodliwionych na mieszkańca na rok	Mg/M/r
ilość odpadów zebranych selektywnie	Mg/r
ilość odpadów spośród zebranych selektywnie poddanych odzyskowi	%
udział odpadów poddanych odzyskowi w ogólnej masie odpadów	%
ilość odpadów niebezpiecznych wyłączonych z ogólnej masy odpadów komunalnych (baterii, leków przeterminowanych itd.)	Mg/r
ilość odpadów biodegradowalnych, wyłączonych z ogólnej masy odpadów komunalnych	Mg/r
odsetek masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów w stosunku do wytworzonych w 1995 r.	%
ilość odpadów wielkogabarytowych, wyłączonych z ogólnej masy odpadów komunalnych	Mg/r
udział mieszkańców gminy objętych zorganizowanym zbieraniem odpadów zmieszanych	%
udział mieszkańców gminy, którzy mają podpisane umowy na odbiór odpadów komunalnych	%
udział mieszkańców gminy, mieszkających w zabudowie jednorodzinnej, objętych zorganizowanym zbieraniem odpadów selektywnych	%
wielkość wydatków na uzupełnienie systemu zbierania (pojemniki) na rok	zł/r

środki finansowe wydatkowane na budowę lub modernizację instalacji gospodarki odpadów – ogółem	z/r
pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne – ogółem	Mg
liczba zamkniętych składowisk na terenie gminy	jedn.
powierzchnia składowisk, poddanych rekultywacji	jedn.
liczba instalacji prowadzących odzysk na terenie gminy	jedn.
moc instalacji prowadzących odzysk na terenie gminy	Mg/r
ilość odpadów poddanych procesowi odzysku	Mg/r
liczba instalacji prowadzących unieszkodliwianie na terenie gminy	jedn.
moc instalacji prowadzących unieszkodliwianie na terenie gminy	Mg/r
ilość odpadów poddanych procesowi unieszkodliwiania	Mg/r
ilość wytworzonych odpadów azbestu na terenie gminy	m², Mg
ilość km rur azbestowo- betonowych wymienionych w gminie	km/rok

VIII. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO NATURALNE

„Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Lubasz na lata 2008- 2011 z perspektywą na lata 2012- 2015” jest dokumentem strategicznym, określającym zasady postępowania oraz działania dla Gminy Lubasz w zakresie gospodarki odpadami. Wskutek realizacji wyznaczonych zadań osiągnięte zostaną cele, gwarantujące poprawę jakości stanu środowiska naturalnego na terenie gminy, a co za tym idzie – warunków życia oraz zdrowia jej mieszkańców. Rozszerzenie zakresu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, powstających na terenie gminy, zwiększenie udziału odpadów kierowanych do odzysku, ograniczenie ilości odpadów unieszkodliwianych na składowisku, w szczególności odpadów biodegradowalnych, minimalizować będą negatywne wpływy na komponenty jak i środowisko jako całość.

Działania edukacyjne i promocyjne, zachęcające do minimalizacji wytwarzania odpadów oraz do właściwego ich zagospodarowania, przede wszystkim poprzez powtórne ich wykorzystanie, prowadzić będą do utrwalania się wśród mieszkańców właściwych z punktu widzenia ochrony środowiska zachowań, a w ich następstwie - rozwoju systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Lubasz zgodnego z prawem, skutecznego i efektywnego.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Obowiązek sporządzania planów gospodarki odpadami wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 nr 39 poz. 251 ze zm.). Plany podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Gminny plan gospodarki odpadami obejmuje odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy. Zawartość planu określa Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz.620 z ze zm.).

Podstawowym aktem prawnym, regulującym gospodarkę odpadami na terenie gminy jest *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Lubasz*, przyjęty uchwałą Nr XXIV/318/06 z 23 lutego 2006. Zgodnie z zapisami *Regulaminu* odpady komunalne wytwarzane na terenie Gminy Lubasz powinny być gromadzone przez mieszkańców w sposób selektywny, tak aby możliwe było wydzielenie: szkła bezbarwnego, szkła kolorowego, papieru, butelek PET, odpadów biodegradowalnych, żużla i popiołu, zużytych baterii oraz przeterminowanych leków. Zużyte baterie oraz przeterminowane leki zbierane są w wyznaczonych punktach na terenie gminy, natomiast pozostałe odpady – na terenie posesji wytwórcy. Zebrane odpady zmieszane i opakowaniowe odbierane są z częstotliwością co najmniej raz na miesiąc, natomiast zgromadzone popioły i żużle – raz na kwartał. Odpady wielkogabarytowe odbierane są selektywnie raz na kwartał zgodnie z harmonogramem ustalonym przez dany podmiot, zbierający odpady.

Na podstawie *Regulaminu* Wójt Gminy Lubasz wprowadził Zarządzenie Nr 37/207 z 15 października 2007 w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Lubasz oraz posiadacz takiego zezwolenia. Na terenie gminy 3 podmioty posiadają stosowne zezwolenie:

1. Gminny Ośrodek Wypoczynku i Gospodarki Komunalnej, ul. Kościelna 4, 67 – 720 Lubasz;
2. Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o., ul. Browarna 6, 64 – 700 Czarnków,
3. AGA Usługi Komunalne, Wywóz nieczystości, ul. Chodzieska 7, 64 – 700 Czarnków.

Wójt Gminy Lubasz wydał także decyzję w sprawie ustalenia stawek opłat za korzystanie z usług polegających na składowaniu odpadów na terenie Gminnego Składowiska Odpadów Stałych (zarządzenie Nr 49/07 z 3 grudnia 2007), wg którego opłata za składowanie odpadów zmieszanych (rodzaj 20 03 01) wynosi 80 zł netto, a za odpady biodegradowalne – 75 zł netto.

Ocenia się, że zorganizowanym systemem zbierania odpadów objętych jest ok. 100 % mieszkańców. Prowadzone na terenie gminy kontrole zawierania umów na odbiór odpadów skutkują stopniowym uszczelnianiem systemu. Szacuje się, że systemem zbierania na terenie gminy powstaje rocznie ok 1650 Mg odpadów, wytwarzanych przez mieszkańców i osoby przyjezdne. Część z odpadów podlega wyłączeniu jako odpady surowcowe, przekazywane do odzysku. Wydzieleniu ze strumienia odpadów komunalnych podlegają także odpady niebezpieczne: przeterminowane leki oraz baterie. Odpady weterynaryjne w postaci padłych zwierząt odbierane są z terenu gminy na mocy umowy podpisanej z firmą STRUGA S.A. z Rojewą. Pozostałe odpady (ok. 97%) kierowane są do

unieszkodliwienia na składowisku w m. Sławienko.

Na terenie Gminy Lubasz powstają także odpady, nie wytwarzane bezpośrednio przez mieszkańców, związane z funkcjonowaniem oczyszczalni ścieków komunalnych w Stajkowie, Miłkowie i Jędrzejewie, sprzątaniem placów i ulic, utrzymaniem terenów zielonych, cmentarzy i targowiska. Trafiają one także na składowisko.

Na podstawie analizy danych, dotyczących stanu gospodarki odpadami na terenie Gminy Lubasz, stwierdzono, że gminy dotyczą następujące problemy:

- słaba identyfikacja źródła wytwarzanych odpadów, szczególnie w zabudowie wielorodzinnej (podrzucanie odpadów przez osoby postronne),
- brak systemu zagospodarowania (poza składowaniem) odpadów biodegradowalnych,
- wysoki udział odpadów kierowanych do unieszkodliwienia poprzez składowanie (97%),
- brak kompaktora ogranicza możliwość wydłużenia czasu eksploatacji kwatery składowiska,
- niewielki udział wyłączenia odpadów niebezpiecznych z ogólnego strumienia odpadów komunalnych.

Biorąc pod uwagę cele, wynikające z dokumentów wyższego rzędu, dla Gminy Lubasz wyznaczono następujące cele w zakresie gospodarki odpadami:

- prowadzenie akcji edukacyjnych i promujących ograniczanie wytwarzania odpadów, wspierających uzyskanie efektu oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB, a także właściwe zagospodarowanie wytworzonych już odpadów,
- aktualizacja zapisów Regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie Lubasz oraz wymagań dla podmiotów zbierających odpady komunalne, dostosowujących zasady organizacji systemu gospodarki odpadami do celów wyznaczonych w Planie,
- ciągły nadzór nad istniejącym systemem odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców gminy oraz bieżąca aktualizacja ewidencji umów i pojemników,
- rozszerzenie zakresu i organizacja systemu selektywnego zbierania odpadów surowcowych w sposób umożliwiający identyfikację wytwórcy odpadów w celu realizacji zasady „zanieczyszczający płaci”,
- rozszerzenie zakresu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych w celu zwiększenia ich ilości wydzielonej z ogólnej masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Lubasz,
- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych i ich zagospodarowania w celu osiągnięcia limitów, określonych w ustawie o odpadach, dotyczących maksymalnej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, możliwych do składowania:
 - w 2010 r. więcej niż 75%,
 - w 2013 r. więcej niż 50%,
 - w 2020 r. więcej niż 35%

masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,

- ograniczenie ilości składowanych osadów ściekowych na rzecz ich wykorzystania po przetworzeniu;
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- podjęcie współpracy z ZUO w Pile w momencie jego powstania,
- okresowe monitorowanie postępu realizacji założeń Planu przy użyciu zaproponowanych wskaźników.

W aktualizacji Planu zaproponowano działania, mające pozwolić na ich osiągnięcie wyznaczonych celów. Wskazano także potrzeby inwestycyjne, związane z rozbudową systemu zbierania selektywnego odpadów komunalnych, powstających na terenie Gminy Lubasz, a także instalacji odzysku i unieszkodliwiania. W celu uzupełnienia środków własnych gminy przedstawiono możliwości pozyskania funduszy zewnętrznych. Wyznaczono także wskaźniki, służące badaniu postępu realizacji założeń Planu. Dokonano także oceny wpływu aktualizacji Planu na środowisko naturalne.

WYKORZYSTANE MATERIAŁY:

1. Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Lubasz na lata 2004-2011.
2. Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2019 – projekt.
3. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Lubasz na lata 2007-2013 (Uchwała Rady Gminy Lubasz Nr X/103/07 z dnia 28 grudnia 2007).
4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 nr 39 poz. 251 ze zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów, (Dz. U. 2001 nr 112, poz. 1206 ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. nr 134, poz. 1140 ze zm.).
7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. nr 191, poz. 1595 ze zm.).
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. nr 220, poz. 1858 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. nr 61 poz. 549 ze zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. nr 66 poz. 620 ze zm.).
11. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. nr 186 poz. 1553 ze zm.)
12. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 24 lutego 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. nr 38 poz. 264 ze zm.)
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. nr 46 poz. 333 ze zm.)
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. nr 49 poz. 356 ze zm.)
15. Uchwała Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie "Krajowego planu gospodarki odpadami 2010" (M.P. nr 90 poz. 946 ze zm.).
16. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 12 czerwca 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. nr 121, poz. 832 ze zm.)
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie procesu odzysku R10

(Dz. U. nr 228, poz. 1685 ze zm.)

18. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2005 rok Nr 236, poz. 2008 ze zm.)
19. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 17 października 2002 r. w sprawie warunków wprowadzenia nieczystości ciekłych do stacji zlewnych (Dz. U. nr 188, poz. 1576 ze zm.)
20. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 listopada 2002 r. w sprawie wymagań dla pojazdów asenizacyjnych (Dz. U. nr 193, poz. 1617 ze zm.)
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia (Dz. U. 2006 nr 5, poz. 33 ze zm.)
22. Bank danych regionalnych, Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl.

Poza wymienionymi źródłami w opracowaniu wykorzystano informacje pozyskane drogą ankietyzacji z Urzędu Gminy Lubasz oraz innych podmiotów, których działalność związana jest z gospodarką odpadami.